

ZUHAL MAAKT VLAANDEREN GROENER

- 10.000 HECTARE EXTRA BOS
- MEER 'KLEINE WILDERNISSEN'
- MEER ERKENDE NATUURRESERVATEN

De voorbije maanden kwam Zuhail Demir vooral in het nieuws met haar klimaatbeleid en de plannen om Vlaanderen groener te maken. We blikken met de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme terug op drie maanden ministerschap.

Die eerste maanden passeerden er in het Vlaams Parlement al heel wat hevige debatten. Je ging ook stevig in de clinch met Groen over de realisatie van extra bossen. Delen zij jouw ambitie niet?

‘Dat is ook die vraag die ik hun stelde. Groen zegt dat ze mijn ambitie steunt om tegen 2030 tienduizend hectare extra bos te realiseren. Toch grijpt het iedere kans om die ambitie als onhaalbaar af te doen. Daarom confronteerde ik hen met hun eigen verkiezingsprogramma. En wat blijkt? De Vlaamse Regering voorziet liefst 47,5 miljoen euro méér voor natuur en bos dan Groen. In totaal 97,5 miljoen euro extra, het dubbele van wat zij ervoor veil hadden. Onze plannen zijn helemaal niet onhaalbaar. Bovendien moet ook niet alle heil van de overheid verwacht worden. Ook bedrijven, particulieren en verenigingen moeten hun boompje bijdragen.’

- geboren op 2 maart 1980 als derde van vijf kinderen in een Turks-Koerdisch gezin
- studeerde rechten (KU Leuven) en specialiseerde in het arbeidsrecht (Vrije Universiteit Brussel)
- in 2010 verkozen als Kamerlid
- eerste Antwerpse districtsvoorzitter van allochtone afkomst (2013-2015)
- staatssecretaris van februari 2017 tot aan de val van de regering-Michel in december 2018
- sinds oktober 2019 Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
- woont samen met haar vriend en hun dochtertje Rozanne in Genk

Hoe kan de gewone Vlaming jou daarbij helpen?

‘Wie een braakliggend stukje grond heeft, of terreinen waar hij niets mee doet, mag zich melden bij ons als hij die graag bebost ziet. Wij stellen alles in het werk om grote en minder grote bossen aan te planten. Ook alle ideeën om extra bossen te realiseren zijn welkom. Of andere stukjes natuur dicht bij de mensen. Zo openden we in december de allereerste ‘kleine wildernis’ in Lommel.’

Waarom zijn die kleine stukjes wildernis zo belangrijk?

‘Een kleine wildernis is een stukje natuur dicht bij de deur. Ideaal om wat te ontspannen in het groen of om in te spelen met vriendjes. Kleine wildernissen mogen dan wel klein zijn in oppervlakte, ze zijn groots in wat ze doen: ze brengen de natuur terug naar stads- en dorpskernen, waar ze nooit hadden mogen verdwijnen.’

‘Je vindt er alle vormen van inheems groen, of het nu bos, struikgewas of heide is. Jong en oud kunnen er op ontdekking gaan en bijleren over de natuur. Bovendien kuisen we op die manier braakliggende gronden op. Er wordt minder gesluisstort en het respect voor ons groen stijgt. Die kleine lapjes natuur vergroten ook de waterbergingscapaciteit, ze verbeteren de luchtkwaliteit en gaan hittestress tegen. En dat is de bedoeling. Het is een geschenk voor mens, dier en klimaat.’

Het woord is gevallen: klimaat. Tijdens de Klimaatop in Madrid was Europees commissaris Frans Timmermans minder enthousiast over het Vlaamse Energie- en Klimaatplan.

‘Frans Timmermans bouwt luchtkastelen. En vanuit de ivoren toren van dat luchtkasteel legt hij de meest onhaalbare doelstellingen op. Eerlijk gezegd: ik vind zijn gebrek aan realiteitszin een politicus onwaardig. In Vlaanderen moeten we daar vooral niet in meegaan.’

‘Timmermans is niet bekommerd om de factuur voor de gezinnen en stelt allerlei hoge doelstellingen op voor regio's zoals de onze, terwijl hij miljarden Europese subsidies richting Oost-Europa doorsluisst. Met zo'n klimaatbeleid is niemand geholpen. De keuzes die Vlaanderen maakt zijn ambitieus, haalbaar en betaalbaar. Want vergis u niet: Vlaanderen doet bijzonder veel voor het klimaat. Maar we gaan geen zotternijen doen.’

‘Oversubsidiëring is slecht voor het klimaat. Wat heeft het ons opgeleverd?’

Waar gaat de Vlaamse Regering de komende jaren op inzetten?

‘In plaats van gezinnen te verplichten om oude woningen te renoveren — iets waarvoor veel gezinnen te weinig middelen hebben — gaan we ze stimuleren om dat te doen. Door de renteloze renovatieleningen uit te breiden vanaf 2021, door de renovatie van asbesthoudende daken extra te stimuleren én door eenvoud te brengen in het landschap van energie- en renovatiepremies. Ik wil mensen overtuigen van een simpele waarheid: investeren in je huis is investeren in je eigen toekomst en in je portemonnee. We vragen ook investeringen van de industrie in energie-efficiëntie, zowel van de grote bedrijven als de banken of kantoorgebouwen, zonder onze kmo's te pesten. De productiecapaciteit op het vlak van hernieuwbare energie moet omhoog, zonder oversubsidiëring. We willen naar veertig procent duurzaam vervoer in heel Vlaanderen. En ook de landbouw zal minder uitstoot moeten genereren, al willen we de sector zeker niet ontwrichten. Die maatregelen op het vlak van mobiliteit en landbouw zijn de verantwoordelijkheid van mijn collega-ministers.’ →

→ **Hebben de vele subsidies uit het verleden dan niet gezorgd voor minder uitstoot?**

'Foute keuzes uit het verleden hebben het heel moeilijk gemaakt om klimaat-ambitie en betaalbaarheid met elkaar te verzoenen. Ze hebben ons naar achteraan in het Europese peloton geduwd, terwijl we weer in de buik van het peloton moeten geraken. Over-subsidiëring is slecht voor het klimaat. Wat heeft het ons opgeleverd? Slechts een vermindering van vijf procent van de CO₂-uitstoot in dertien jaar, en een factuur van twintig miljard euro die de gezinnen via hun energiefactuur nog afbetalen tot 2030. In december nog heb ik voor honderd miljoen euro groenestroomcertificaten uit het verleden opgekocht bij de netbeheerders, om te voorkomen dat die structureel in de energiefactuur van de mensen terecht komt. De *Freyafactuur* uit het verleden is al hoog genoeg.'

De Vlaamse Regering gaat die over-subsidiëring dus aanpakken?

'Absoluut. Een van de eerste dossiers die ik op de ministerraad bracht, bouwde de oversubsidiëring al af, maar we zullen op dat vlak nog verder gaan. Zowat alle vormen van groenestroomproductie hebben een rendement dat minstens dertig keer hoger is dan de interesten op de spaarrekening van de modale Vlaming. Sommige renderen zelfs tot vijftig procent. Het gaat daarbij om geld dat opgehaald is via de factuur van de elektriciteitsverbruikers en dat gebruikt wordt om lucratieve investeringen nog rendabeler te maken, vooral voor bedrijven. Dat kan niet de bedoeling zijn.'

'We brengen de natuur terug naar de dorpskernen. Ze had daar nooit mogen verdwijnen'

Zuhal Demir: 'Ik wil mensen overtuigen van een simpele waarheid: investeren in je huis is investeren in je eigen toekomst en in je portemonnee.'

Dat de natuur bij jou op de eerste plaats komt, werd de voorbije maanden duidelijk. Maar hoe zit het met onze natuurgebieden? Bij je aantreden bleek dat heel wat natuurgebieden die al beheerd worden al jaren op erkenning wachtten.

'Bij mij zullen dossiers die voldoen aan alle voorwaarden in ieder geval geen stof blijven vangen in afwachting van een erkenning. Omdat ik het werk waardeer van de beheerders van die gebieden, die dagelijks het zogezegd 'vuile' maar heel waardevolle werk doen. En bovenal omdat het hun financiële ademruimte geeft voor het werk dat ze doen.'

'Het kan niet genoeg herhaald worden: talloze verenigingen beheren samen een oppervlakte natuurgebied die meer

dan dubbel zo groot is als die van de Vlaamse overheid zelf. Een 'merci' en een respectvolle omgang met hen is dan wel gepast. Sinds mijn aantreden kreeg Vlaanderen er bijna 700 hectare extra natuurreservaat bij. Door die natuurgebieden nog in 2019 te erkennen, krijgen de beheerders zoals Natuurpunt daarvoor bovendien al in 2020 beheersubsidies.'

Over subsidies gesproken: de voorbije maanden kwamen verschillende ministers in de media met besparingen in de cultuursector, op welzijn, bij De Lijn enzovoort. Jouw naam viel nooit. Moet jij niet besparen?

'Het regeerakkoord is duidelijk: iedereen moet besparen op subsidies om ruimte

‘De Vlaamse Regering voorziet dubbel zoveel voor natuur en bos als Groen voorstelde’

te maken voor nieuw beleid. Ook mijn departementen. Wij hebben ons best gedaan om dat zonder al te zware gevolgen waar te maken. Binnen mijn bevoegdheden werd ongeveer tien miljoen euro bespaard op subsidies. Ongeveer vijf miljoen euro door de afschaffing van de premie voor zero-emissievoertuigen. Die gingen namelijk steeds vaker naar steeds duurdere wagens. Meer dan tien procent ging zelfs naar wagens duurder dan 61.000 euro. Als de middelen schaars zijn, kan het niet de bedoeling zijn om ze te geven aan diegenen die het niet écht nodig hebben.’

‘Om de overige besparingen te realiseren, sneuvelen vooral enkele subsidie-mogelijkheden voor kleinere projecten van lokale besturen. Om middelen voor die kleine projecten binnen te halen, moesten gemeenten allemaal een aanvraagdossier opstellen en indienen. Die besparing wordt opgevangen door het nieuwe Open Ruimte Fonds: vooral plattelandsgemeenten krijgen méér structurele middelen, en zonder planlast. Ze mogen zelf kiezen hoe ze die steun aanwenden. Die vermindering van planlast geldt ook voor de Vlaamse overheid, zodat ik ons overheids-apparaat slanker kan maken.’

Zuhal, jij bent ook bevoegd voor Handhaving. Wolvin Naya is een triest voorbeeld van hoe we er als samenleving niet altijd in slagen om zorg te dragen voor onze natuur. Daarnaast zijn er nog te veel milieuovertredingen. Mogen we op dat vlak initiatieven verwachten?

‘Samen met jou stel ik vast dat mijn voorgangers de handhaving vooral afbouwden. Om een voorbeeld te geven: het aantal voltijdse equivalenten dat voor Natuurinspectie werkte, zakte

de voorbije tien jaar van 45 naar 33. De huidige inspecteurs nemen bijgevolg een steeds groter terrein voor hun rekening. Ik bewonder dat, maar het stemt tot nadenken.’

‘Als eerste omgevingsminister die ook bevoegd is voor Justitie en Handhaving wil ik bekijken hoe we kunnen komen tot handhaving met meer effecten op het terrein. Je kan altijd zaken verbieden in bepaalde gebieden, maar uiteindelijk zal er altijd een cowboy zijn die zich van regels niets aantrekt. Handhaving is dan het sluitstuk van een goed omgevingsbeleid.’

Justitie en Handhaving zijn nieuwe Vlaamse bevoegdheden. Gaan we het verschil merken?

‘Alle Vlaamse justitiebevoegdheden waren weggestopt in het departement Welzijn. Daardoor werd het beleid onvoldoende door een justitiële bril bekeken en was het veel te versnipperd. Dat verandert nu. De Vlaamse justitie zal het slachtoffer centraal zetten. Ik wil

Vlaanderen vooral veiliger maken. Door een lik-op-stukbeleid mogelijk te maken voor lokale besturen, door een strikte opvolging van daders na hun straf, door voldoende begeleiding van slachtoffers tijdens de hele gerechtelijke procedure, noem maar op. We moeten vooral meer doen dan enkel straffen. Zeker als het gaat over seksueel geweld.’

Hoe bedoel je precies?

‘Je mag het niet bij een straf alleen laten. Het moet onze ambitie zijn om nieuwe slachtoffers te voorkomen. Dat doe je door het recidivegevaar, het risico op herval dus, te minimaliseren. Er is onderzoek en er zijn praktijkvoorbeelden uit Nederland en Scandinavië waaruit blijkt dat dadertherapie het risico op herval drastisch verlaagt. Je mag dat absoluut niet zien als een gunst voor de daders en het is in geen geval een strafvermindering. Maar het voorkomt dat we hen zomaar loslaten zodat ze na hun vrijlating opnieuw kunnen beginnen. Waar het om draait, is dat ze geen nieuwe slachtoffers maken.’ ■

Draag zelf een boompje bij

Vlaams minister Demir gelooft sterk in de kracht die uitgaat van mensen. Daarom roept ze alle leden van de N-VA op om hun schouders te zetten onder de realisatie van meer bos, meer natuur en meer kleine wildernissen. Zo maken we niet enkel Vlaanderen groener. We verenigen ook Vlamingen rond eenzelfde doel.

Heb jij goede ideeën om te komen tot extra bossen? Beschik je over braakliggende gronden waarop bomen geplant kunnen worden of waar

een kleine wildernis goed op haar plaats zou zijn? Aarzel niet en contacteer de minister!

Ben je ondernemer? Dan is dit de beste public relations voor jouw bedrijf. Steek wat van je marketingbudget in de grond. Zeg het met bomen, planten en struiken. Geen mooier cadeau aan de gemeenschap dan deel uitmaken van de oplossing voor het natuur- en klimaatprobleem.

Contacteren kan via zuhal.demir@vlaanderen.be